

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Short Parkinson's Evaluation Scale / Scales for Outcomes in Parkinson's disease (SPES/SCOPA)

Juli 2022

Review: 1. MJH Jungen
2. A Krispin
Invoer: ML Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige
Aandoening (ICD)	Zenuwstelsel en zintuigen (Parkinson)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mentale functies; Mobiliteit/bewegen; Activiteiten

- *Korte beschrijving* → De SPES/SCOPA vormt een simpele, snel uitvoerbare en gebruiksvriendelijke scoringsschaal voor de evaluatie van motorische functies bij Parkinson. Zij is een aangepaste versie van de SPES en is opgenomen als onderdeel van de Scales for Outcomes in Parkinson's Disease (SCOPA). Zij bestaat uit 21 items die zijn verdeeld over drie subcategorieën: motorische evaluatie, ADL en motorische complicaties.^{1,2}
- *Doelgroep* → Parkinson patiënten¹
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Rabey JM, et al. (1997)¹
 - ✓ *Nederlandse versie* → Marinus J, et al. (2004)²

2 Doel van het meetinstrument

- Evaluatief / effectiviteit¹

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Observatielijst¹
 - *Opbouw* → SPES/SCOPA: deze aangepaste vragenlijst bestaat uit 21 items en heeft een andere indeling in subcategorieën ten opzichte van de originele SPES²:
 - A Motorische evaluatie (10 items)
 - B ADL (7 items)
 - C Motorische complicaties (4 items)
- Originele SPES: totaal 24 items, subcategorieën:
1. mentale functies (3 items)
 2. ADL (8 items)
 3. motorische evaluatie (8 items)
 4. complicaties van de therapie (5 items)¹
- *Invulinstructie* → gesloten vragen in te vullen door de therapeut¹
 - *Meetniveau* → per item: wijze score (0-3) waarbij 0= normaal en 3= ernstig; meetniveau ordinaal¹
 - *Meetniveau* → totaalscore: wijze score (0-66); meetniveau ordinaal¹

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → SPES/SCOPA (Engels, Nederlands) via:³
<https://www.movementdisorders.org/MDS/MDS-Rating-Scales/Short-Parkinsons-Evaluation-Scale-SPESScales-for-Outcomes-in-Parkinsons-disease--Motor-Func.htm>
Originele SPES (Engels) in de bijlage van het artikel:
Evaluation of the Short Parkinson's Evaluation Scale: a new friendly scale for the evaluation of Parkinson's disease in clinical drug trials¹
- *Geschatte kosten* → SPES/SCOPA: gratis te downloaden
Originele SPES: kosten voor opvragen van het artikel
- *Copyright* → ja; invullen van een 'permission request form' is verplicht, zie:
https://mds.movementdisorders.org/publications/rating_scales/request_form.php?_ga=2.198345903.1463211952.1658144227-1504291725.1658144227

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende review:

- Ramaker C, Marinus J, Stiggelbout AM, van Hilten J. Systematic evaluation of rating scales for impairment and disability in Parkinson's disease. 2002⁴

Verdere gegevens over de methodologische kwaliteit staan ook in:

- Buck PO, Conner JB, Castelli-Haley J, Wilson RE, Seeberger LC. Investigation of the psychometric properties of the short parkinson's evaluation scale/scales for outcomes in parkinson's disease (SPES/SCOPA). 2011⁵

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → o.a. Engels, Nederlands³
- *Benodigdheden* → invulformulier¹
- *Randvoorwaarden* → therapeut vult de vragen in¹
- *Benodigde tijd* → ongeveer 7 tot 10 minuten^{1,2}
- *Gebruikershandleiding* → nee¹

7 *Normgegevens*

8 *Overige gegevens*

- SCOPA (Scales for Outcomes in Parkinson's Disease) is opgezet vanuit een groot onderzoeksproject door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek die zich bezig houdt met onderzoek naar de ziekte van Parkinson.^{1,2} In het kader van het project zijn praktische en klinimetrisch verantwoorde instrumenten voor alle relevante gebieden binnen Parkinson geselecteerd of ontwikkeld.³ Zo is er ook een SCOPA-COG⁶ (cognitie), SCOPA-PC⁷ (psychiatrische complicaties), SCOPA-AUT⁸ (autonome dysfunctie), SCOPA-PS⁸ (psycho-sociaal) en SCOPA-SLEEP⁸.
- De auteurs Verbaan et al. (2010) ontwikkelden een conversiemodel om de uitkomsten van de MDS-UPDRS te kunnen vergelijken met de uitkomsten van de SPES/SCOPA.⁹
- De SCOPA schalen zijn zodoende ontwikkeld dat zij voldoen aan drie eisen: ze zijn kort, handig en self-administered of samen met de therapeut in te vullen waarbij geen veeleisende training nodig is.¹⁰
- Binnen de SCOPA schalen wordt de SPES ook genoemd als SCOPA-Motor schaal.¹¹

9 *Literatuurlijst*

1. Rabey JM, Bass H, Bonuccelli U, Brooks D, Klotz P, Korczyn AD, et al. Evaluation of the Short Parkinson's Evaluation Scale: a new friendly scale for the evaluation of Parkinson's disease in clinical drug trials. *Clinical neuropharmacology*. 1997 Aug;20(4):322-337.
2. Marinus J, Visser M, Stiggelbout AM, Rabey JM, Martínez-Martín P, Bonuccelli U, et al. A short scale for the assessment of motor impairments and disabilities in Parkinson's disease: the SPES/SCOPA. *Journal of neurology, neurosurgery, and psychiatry*. 2004 Mar;75(3):388-395.
3. International Parkinson and Movement Disorder Society. Short Parkinson's Evaluation Scale (SPES)/Scales for Outcomes in Parkinson's Disease - Motor Function (SPES/SCOPA-Motor). Available from: <https://www.movementdisorders.org/MDS/MDS-Rating-Scales/Short-Parkinsons-Evaluation-Scale-SPES/SCOPA-Motor-Function.htm> [Geraadpleegd 2022 juli 18].
4. Ramaker C, Marinus J, Stiggelbout AM, van Hilten J. Systematic evaluation of rating scales for impairment and disability in Parkinson's disease. *Movement disorders*. 2002 Sep;17(5):867-876.
5. Buck PO, Conner JB, Castelli-Haley J, Wilson RE, Seeberger LC. Investigation of the psychometric properties of the short parkinson's evaluation scale/scales for outcomes in parkinson's disease (SPES/SCOPA). *Value in health*. 2011;14:3:A208.
6. Skorvanek M, et al. Global scales for cognitive screening in Parkinson's disease: critique and recommendations. *Movement Disorders*. 2018;33(2):208-218.

7. Evans A, et al. Scales to assess impulsive and compulsive behaviors in Parkinson's disease: critique and recommendations. *Movement disorders*. 2019;34(6):791-798.
8. Berardi A, et al. Tools to assess the quality of life in patients with Parkinson's disease: a systematic review. *Expert Review of Pharmacoeconomics & Outcomes Research*. 2021;21(1):55-68.
9. Verbaan D, van Rooden SM, Benit CP, van Zwet EW, Marinus J, van Hilten JJ. SPES/SCOPA and MDS-UPDRS: formulas for converting scores of two motor scales in Parkinson's disease. *Parkinsonism & related disorders*. 2011 Sep;17(8):632-634.
10. Buck PO, Trautman H, Clark J. Scales for assessing nonmotor symptom severity changes in Parkinson's disease patients with symptom fluctuations. *International journal of neuroscience*. 2010 Aug;120(8):523-530.
11. Martinez-Martin P. Instruments for holistic assessment of Parkinson's disease. *Journal of neural transmission*. 2013 Apr;120(4):559-564.